

MEMORIE VAN TOELICHTING

Nr. 3

Algemeen

De Nederlandse voetbaltoto in zijn huidige vorm biedt geen gunstige vooruitzichten.

De totaalomzet der sportprijsvragen schommelt weliswaar om en nabij de f 40 mln. per jaar, maar zoals uit de bijgevoegde staten blijkt, duiden de laatste cijfers erop, dat thans van een teruggang in de deelneming aan de sporttoto moet worden gesproken.

Dit doet zich voor ondanks de inspanningen, die de organisatie van de prijsvragen de stichting De Nationale Sporttotalisator zich heeft getroost om de toto grotere aantrekkingskracht te geven. Stilstand in activiteiten, als hier bedoeld, zou reeds een verslechtering betekenen; dit geldt in meerdere mate wanneer er — zoals nu — sprake is van achteruitgang.

De stichting en de vereniging De Nederlandse Sport Federatie hebben bij herhaling tegenover de betrokken Ministers uiting gegeven aan hun bezorgdheid over deze ontwikkeling en om maatregelen gevraagd. Ook is bij de behandeling der begrotingen van de Departementen van Justitie en Cultuur, Recreatie en Maatschappelijk Werk door een aantal woordvoerders op bestudering van deze zaak aangedrongen. Men heeft gewezen op het doel dat met het aanleggen van sportprijsvragen wordt beoogd, te weten de bevordering van de sportbeoefening in Nederland en van de werkzaamheid van instellingen op het gebied van maatschappelijk werk, de volksgezondheid en de cultuur.

De ondergetekenden oordelen het inderdaad wenselijk dat een verdere daling van de inkomsten, verkregen met de organisatie van de voetbaltoto, wordt voorkomen en dat wordt gestreefd naar een verbetering van de positie, waarin de toto zich bevindt. Zoals van verschillende zijden is opgemerkt moet worden aangenomen dat de verslechtering van deze positie onder meer valt te wijten aan de wel erg strikte reglementering van de kansspelen in Nederland. De aantrekkingskracht van buitenlandse kansspelen houdt hiermede stellig verband. Ons land is geen hermetisch gesloten gebied. Het is een feit van algemene bekendheid dat ten gevolge van de deelneming hier te lande aan buitenlandse kansspelen belangrijke bedragen voor de Nederlandse sport en andere Nederlandse ideële doeleinden verloren gaan.

Bij het tot stand komen van de wettelijke regelingen, geldende voor de kansspelen, heeft de gedachte voorgezet dat de zin tot spelen van de Nederlandse bevolking diende te worden ingedamd en gekanaliseerd. De ondergetekenden menen dat aan dit beginsel moet worden vastgehouden. Zij zijn met hun onderscheiden ambtsvoorgangers van mening, dat reglementering op dit gebied niet kan worden gemist. Zij oordelen deze nodig, niet alleen om de bezwaren die bij sommige groepen van onze bevolking tegen kansspelen bestaan maar ook omdat een onbelemmerde toelating van de sporttoto, waaraan zo velen regelmatig deelnemen, een ongewenste invloed op de speelzucht zou kunnen hebben. Met name achten zij handhaving noodzakelijk van de wettelijke beperkingen die betrekking hebben op de reglementering der deelneming, zoals de besteding aan het kansspel per deelnemer en de leeftijd der deelnemers. Zonder het uitgangspunt van de kanalisatie derhalve te willen

loslaten, achten de ondergetekenden het wel verantwoord de wettelijke bepalingen in de onderhavige sector — die der sportprijsvragen en annex daarmede die der staatsloterij — zodanig te verruimen dat daardoor gunstiger vooruitzichten kunnen worden geboden dan die waarvan in de aanhef van deze toelichting sprake is.

Voor de evengenoemde vormen van kansspel valt daarbij vooral te denken aan een verhoging van de toegestane maxima. De versoepeling van de beperkende bepalingen kan er tevens toe dienen voor de organiserende instellingen meer ruimte te scheppen om onder eigen verantwoordelijkheid een beleid te voeren. Van een organisatie als de stichting De Nationale Sporttotalisator mag zeker een omzichtig beleid worden verwacht blijkens de ervaring, die in de afgelopen jaren met deze organisatie werd opgedaan.

De ondergetekenden wijzen erop, dat een soepeler regeling ten aanzien van de beperkingen, die in de Wet op de kansspelen zijn neergelegd, bij vergelijking met de regelingen ter zake in de ons omringende landen niet als een experiment met ongewisse uitkomst kan worden beschouwd. Het is hun niet gebleken dat de grotere mate van vrijheid aldaar tot excessen zou hebben geleid.

Wanneer, zoals in het bijgaande ontwerp, wordt voorgesteld, de beperkingen in de Wet op de kansspelen te verzachten ligt het allerminst in de bedoeling om aldus het buitenland te beconcurreren in die zin dat de burgers van de ons omringende landen op grote schaal aan onze kansspelen zouden gaan deelnemen.

Het is er de ondergetekenden echter wel mede om te doen een dam op te werpen tegen de geldstroom naar het buitenland, waar de bedragen worden aangewend voor doeleinden, die in ons land nog slechts ten dele zijn verwezenlijkt.

De gedachte de zin tot spelen te kanaliseren vindt thans zijn neerslag in een aantal, boven reeds even aangeroerde beperkingen, die — in vergelijking met de buitenlandse wetgeving op dit gebied — als belemmeringen voor de toto worden onderhouden. De financiële positie van de voetbaltoto is voor de ondergetekenden aanleiding geweest een interdepartementale werkgroep, bestaande uit vertegenwoordigers van de Departementen van Justitie, Cultuur, Recreatie en Maatschappelijk Werk, Financiën, Landbouw en Visserij en Economische Zaken, aan te wijzen, welke tot taak kreeg de kansspelen in Nederland aan een nader onderzoek te onderwerpen en in ieder geval voor zover het betreft de voetbaltoto op zo kort mogelijke termijn van advies te dienen met betrekking tot een wijziging van de Wet op de kansspelen. De werkgroep heeft zich met spoed van haar taak gekwet; haar arbeid heeft geleid tot bijgaand ontwerp van wet dat zich beperkt tot wijzigingen ten aanzien van de sportprijsvragen en de staatsloterij. Bij het verrichten van haar werkzaamheden heeft de werkgroep zich laten voorlichten door de organisaties, welke bij de aanleg van de voetbalprijsvragen belang hebben, nl. de stichting De Nationale Sporttotalisator en de Koninklijke Nederlandse Voetbalbond.

De verschillende beperkingen in de wettelijke regeling van de sportprijsvragen staan niet op zich zelf, maar vertonen een nauwe onderlinge samenhang. Een soepeler regeling ten aan-

zien van slechts één of enkele dezer belemmeringen zou misschien tijdelijk een geringe opleving van de deelneming aan de toto teweegbrengen, maar op de lange duur onvoldoende effect sorteren. Van verschillende zijden is er daarom met klem op aangedrongen om bij herziening van de Wet op de kansspelen alle relevante beperkende bepalingen in een wijziging te betrekken, omdat de toto met een gedeeltelijke aanpak niet gebaat zou zijn. De evengenoemde bezwaren zijn als volgt samen te vatten.

I. a. *De begrenzing van de maximum-hoofdprijs*

Wanneer de schattingen, die gesteund worden door mededelingen van Duitse lotto- en totodirecteuren, gedaan aan functionarissen van de belanghebbende Nederlandse organisaties op juistheid berusten, wordt wekelijks voor f 700 000,— à f 800 000,— uit Nederland bijgedragen aan Duitse kansspelen.

Volgens inlichtingen verkregen van het bestuur der stichting De Nationale Sporttotalisator is er nauw verband aan te wijzen tussen het verloop van de deelneming aan de voetbaltoto en de stijgende interesse voor de buitenlandse kansspelen. In de Nederlandse grensstreken en in de grote steden waar de werfkracht van de buitenlandse ondernemingen het grootst moet worden geacht taant de belangstelling voor de voetbaltoto.

Bij deze memorie is als bijlage een staat van cijfers (Staat II) gevoegd, waaruit blijkt dat, uitgedrukt in duizenden kolommen van het totoformulier in 1965/66 de totale deelneming in het op die staat aangegeven aantal weken op 47 730 neerkwam. In 1966/67 was dit aantal 41 601 en in 1967/68 40 862. Weergegeven met behulp van indexcijfers worden deze aantallen gesteld op respectievelijk 121 — 106 — 104. In de provincie Limburg is de teruggang in die cijfers echter respectievelijk 98 — 77 — 64; in Arnhem e.o.: 116 — 91 — 81; in Amsterdam e.o. ten slotte: 109 — 88 — 85.

Ongetwijfeld wordt de omvang van de bedragen, die over onze grenzen gaan — en die in de loop der jaren steeds sterker schijnt te zijn gegroeid — mede bepaald door de hoogte van de prijzen door buitenlandse organisaties aan hun deelnemers in uitzicht gesteld. Om het wegstromen van gelden naar die buitenlandse organisaties te beperken, wordt het noodzakelijk geacht de hoofdprijs van de Nederlandse sporttotalisator op te voeren, en wel in die mate dat deze — ook gegeven de buitenlandse hoofdprijzen — voldoende werfkracht hier te lande zal bezitten.

Wanneer de sporttoto haar werfkracht wil vergroten, dan zal de hoofdprijs niet alleen aantrekkelijker moeten zijn voor één winnaar maar de omvang van deze prijs moet dan zodanig zijn, dat het bedrag, dat door verschillende winnaars van de eerste prijs moet worden gedeeld nog de moeite waard kan zijn.

Het is in het verleden voorgekomen dat 1707 personen de eerste prijs moesten delen. Men kan zich er niet over verbazen dat deze winnaars van de hoofdprijs teleurgesteld waren bij de ontvangst van een relatief zo gering bedrag, in het bijzonder wanneer men in aanmerking neemt, dat het voorspellen van een foutloze kolom nog steeds als iets bijzonders wordt ervaren. Uiteraard bevorderen dergelijke situaties de deelneming aan buitenlandse kansspelen door Nederlanders. Op grond van deze overwegingen wordt voorgesteld het maximum van de hoofdprijs van de sporttoto te brengen op f 500 000,—. Hiertoe strekt de voorgestelde wijziging van artikel 19, tweede lid.

Wanneer zoals reeds is opgemerkt er naar gestreefd wordt een dam te leggen in de geldstroom naar het buitenland, rijst nog de vraag of de aantrekkelijkheid van de maximumprijs zozeer moet worden vergroot dat deze „schoon” moet kunnen worden uitgekeerd. In dit verband brengen de ondergetekenden in herinnering, dat de leden van de Tweede Kamer, te weten de heer Voogd e.s., bij de behandeling van het ontwerp van Wet op de kansspelen, toen de verhoging van de eerste prijs tot f 100 000,— aan de orde was, hebben voorgesteld deze prijs exclusief de daarvoor verschuldigde belasting te doen uitkeren, welk voorstel is aanvaard en is neergelegd in artikel 19, tweede lid, van de wet. Hierop aanhakend geven de ondergetekenden er ook nu de voorkeur aan het maximum van de hoofdprijs na

af trek van de daarover verschuldigde belasting vast te stellen. Het desbetreffende zinsdeel in het evengenoemde tweede lid van artikel 19 kan dan ongewijzigd blijven.

Wanneer in het bovenstaande wordt gemotiveerd waarom de ondergetekenden een zo belangrijke verhoging van de hoofdprijs menen te moeten voorstellen, dient anderzijds onder ogen te worden gezien of door een dergelijke wijziging de kanalisatiegedachte voor wat dat onderdeel der sportprijsvragen betreft geen geweld wordt aangedaan. Er zij dan op gewezen dat de verhoging van die maximum-hoofdprijs van 1 ton tot 5 ton geenszins betekent dat een dergelijk bedrag bij aanvaarding van het wetsvoorstel ook in feite met een vaste regelmaat zal kunnen worden uitgekeerd. Reeds onder de huidige regeling blijkt het zich slechts in enkele gevallen voor te doen dat de eerste prijs aan één enkele winnaar ten deel valt. In het jaar lopend van 1 augustus 1966 tot 31 juli 1967 was dat met 5 prijsvragen het geval. Hierbij komt dan nog dat thans reeds — dus bij het wettelijk maximum van de hoofdprijs op f 100 000,— — de werkelijke hoofdprijs tot nu toe slechts enkele malen zo hoog was dat van het wettelijk maximum een beperking werd ondervonden.

Bij aanvaarding van de voorgestelde verhoging zal de kans dat aan een enkele winnaar de eerste prijs zou toevallen naar mag worden aangenomen vermoedelijk ongeveer gelijk blijven. Dit zal zich dus zelden blijven voordoen. In mindere mate nog dan onder de huidige wettelijke regeling mag voorts worden verwacht, dat aan een dergelijke prijswinnaar ook werkelijk het bedrag zal kunnen worden uitgekeerd dat de wet als maximum zal noemen.

Het voor de hoofdprijs beschikbare bedrag zal niet slechts afhangen van de totale inleg der prijsvraag maar ook van het prijzenschema dat de stichting De Nationale Sporttotalisator zal menen te moeten aanhouden om tot een bevredigende verdeling van de beschikbare bedragen over de eerste prijs en de andere prijzen te komen. De ondergetekenden menen te weten dat de gedachten van de stichting gaan in een richting waarbij — van het voor prijzen totaal beschikbare gedeelte van de opbrengst — voor de eerste prijs 30 pct. ter beschikking zou zijn, en voor de tweede, derde en vierde achtereenvolgens 20 pct., 30 pct. en weer 20 pct. Volgens het huidig Reglement Sportprijsvragen is voor de eerste prijs ten minste 55 pct. beschikbaar.

De ondergetekenden oordeelden het wenselijk met het bovenstaande te doen uitkomen, dat de voorstellen niet zo ver reiken als men, op het voorgestelde wettelijk maximum afgaande, zou vermoeden.

b. *Het percentage beschikbaar voor prijzen*

De ondergetekenden zijn met de belanghebbende organisaties van opvatting, dat het prijzenschema de mogelijkheid moet bieden ook een aantal kleine prijzen te kunnen winnen. De ervaringen in dit opzicht verkregen met het systeem van de staatsloterij tonen duidelijk aan dat de kans om ook kleine prijzen te winnen de aantrekkelijkheid verhoogt. De opstelling van een prijzenschema in de hierbedoelde zin is evenwel niet vatbaar voor verwezenlijking, zolang het huidige percentage, beschikbaar voor prijzen, gehandhaafd blijft.

Uit de vergunning aan de stichting De Nederlandse Sporttotalisator vloeit namelijk voort dat de stichting ten minste 57½ pct. van het bedrag der inzetten ten goede doet komen aan de belangen, die zij met het aanleggen en houden van de sportprijsvragen beoogt te dienen, zodat 42½ pct. beschikbaar blijft ter dekking van de onkosten, verbonden aan de organisatie van de toto. Tot voor kort was deze verhouding der percentages 60—40. Zoals uit het hiernavolgende schema met voetnoot 3 blijkt, is de wijziging een gevolg van het feit dat recentelijk is toegestaan 2½ procent der totale opbrengst te bestemmen voor een vergoeding voor het betaald voetbal.

Van de genoemde 42½ pct. is momenteel 33 pct. beschikbaar voor de prijzen. Wil de toto in staat zijn een aantrekkelijker prijzensysteem te hanteren, dan zal het nodig zijn de huidige verhouding der percentages te doorbreken. De ondergetekenden zijn van mening, dat deze doorbreking ten aanzien van de

sporttotalisator aanvaardbaar is. Er zij aan herinnerd, dat de verhouding 60—40 er steeds toe heeft gediend en ten aanzien van andere kansspelen nog toe dient te voorkomen, dat de kosten (prijzen, maar vooral de overige „on-”kosten) verbonden aan de organisatie van kansspelen ten behoeve van liefdadige doeleinden, te hoog zouden oplopen, zodat voor het charitatieve doel verhoudingsgewijs slechts een gering deel van de opbrengst zou overblijven.

Bij de sporttoto is dit risico te verwaarlozen, daar tengevolge van de zelfwerkzaamheid van de clubs, die de totoformulieren verspreiden en de leden werven, de eigenlijke organisatiekosten hier op het totaal van de omzet een zeer geringe post uitmaken. Hieraan kan worden toegevoegd, dat voor precedentwerking niet behoefte te worden gevreesd in verband met het specifieke karakter van deze vorm van kansspel, ook tot uiting komend in het feit, dat de sportprijsvragen in een aparte titel van de wet zijn geregeld.

De ondergetekenden verwachten dat het gewijzigde schema een aanzienlijke vermeerdering van de bruto-omzet van de sporttoto kan bewerkstelligen. Op de gevolgen van de doorbreking van de verhouding der percentages voor de charitatieve instellingen wordt hieronder nog teruggekomen.

De ondergetekenden stellen derhalve voor dat in artikel 19, eerste lid, wordt bepaald, dat de opbrengst van een prijsvraag in „aanzienlijke” in plaats van in overwegende mate ten goede dient te komen aan de belangen, die de instelling met het aanleggen en houden van sportprijsvragen beoogt te dienen.

Voorts zijn de ondergetekenden voornemens in de vergunning het percentage van het bedrag, dat ten goede moet komen aan de belangen, die met de sportprijsvragen worden gediend, nader te bepalen op 45 pct.

In vergelijking met het huidige verdeelschema komt de voorgestelde herverdeling der percentages op het navolgende neer.

<i>Huidig schema</i>		<i>Voorstel</i>	
Inleg	100	Inleg	100
Prijzen	33	Prijzen	45
Kostenvergoeding clubs	2	Kostenvergoeding clubs	} 10 ⁴⁾
Afdelingen K.N.V.B. ¹⁾	1	Afdelingen K.N.V.B.	
K.N.V.B. zelf ²⁾	4	K.N.V.B. zelf	
Betaald voetbal ³⁾	2½	Betaald voetbal	
	42½	Exploitatiekosten	
Voorinhouding clubs	20	Voorinhouding clubs	} 45 ⁵⁾
N.S.F.	23½	N.S.F.	
C.O.F.	14½	C.O.F.	
	57½		

¹⁾ De afdelingen van de K.N.V.B. ontvangen 1 pct. van de inleg, te besteden voor lichamelijke vorming en sport. Deze uitkering wordt gedaan op grond van de door hen verleende diensten bij de inzameling en administratie ten behoeve van de sporttotalisator.

²⁾ Dit percentage van 4 is aan de K.N.V.B. toegekend om deze bond in de gelegenheid te stellen de begonnen opbouw van een sportcentrum mogelijk te maken en voorts om fondsen te verschaffen voor opleiding en internationale activiteiten.

³⁾ Recentelijk toegestaan ter ondersteuning van de financiële positie dezer clubs. De baten worden tevens aangewend ter verbetering van de outillage der speelvelden en dergelijke, waardoor de amateursafdelingen beter hun taken ten opzichte van de recreatie en de sportopleiding, vooral ook voor de sportbeoefening door de jeugd kunnen behartigen.

II. De beperkte inleg en de jaarlijkse registratie

Het valt aan te nemen, dat de actie-radius van de sporttoto — evenals door de huidige beperking van de maximum-hoofdprijs — aanzienlijk wordt verkleind door de begrenzing van de maximuminleg tot f 2,80. Momenteel betalen de deelnemers f 2,40, hetwelk verschuldigd is voor het invullen van acht kolommen op het totoformulier, vermeerderd met f 0,10 administratiekosten. De hoogte van de inleg is ten nauwste verbonden met de omvang van de maximum-hoofdprijs en het percentage dat beschikbaar wordt gesteld voor de prijzen.

Zoals reeds is opgemerkt zal, afgezien van de verhoging van de hoofdprijs, het prijzenschema ook de mogelijkheid moeten bieden, dat kleine prijzen kunnen worden gewonnen. Dit brengt met zich mede, dat niet langer kan worden volstaan met een maximuminleg van f 2,80. Op grond van deze overwegingen zou de stichting De Nationale Sporttotalisator gaarne zien, dat het maximum van de inleg wordt verhoogd. De ondergetekenden menen dat dit maximum op f 6,— ware te stellen. Aangezien het later gewenst kan zijn het bedrag van de inzet wederom te wijzigen, geven zij er de voorkeur aan de omvang van de inleg te regelen in de vergunning tot het aanleggen en houden

⁴⁾ In deze 10 pct. zijn begrepen alle kosten die ook in het huidige schema zijn genoemd en bovendien de exploitatiekosten die in het nieuwe schema uit de inleg moeten worden gedekt. Thans worden de exploitatiekosten gedekt uit de jaarlijkse registratie à f 1,50 per deelnemer. Het ligt in de bedoeling om dit bedrag te wijzigen in een vijfjaarlijkse registratie à f 0,50 per jaar.

⁵⁾ De verdeling van deze 45 pct. zal geschieden in dezelfde verhouding als in de huidige opzet, te weten volgens een verdelingsschema van 3 : 1, respectievelijk voor enerzijds de sport en lichamelijke vorming en anderzijds instellingen van maatschappelijk werk, volksgezondheid en de cultuur.

van sportprijsvragen en de basis van de regeling bij vergunning op te nemen in artikel 21 van de wet. Bij het in deze te voeren beleid zal de praktijk der deelneming uiteraard kritisch worden gevolgd. De huidige gang van zaken geeft geen aanleiding om excessen in dit opzicht te vrezen. De inleg zal het meest efficiënt kunnen worden aangewend, wanneer aan de organisatoren van de sporttoto de vrijheid wordt gelaten het aantal kolommen op het totoformulier en de prijs per kolom zelfstandig te bepalen.

Evenals bij de maximum-hoofdprijs dient ten aanzien van de maximuminleg onder ogen te worden gezien of de kanalisatiegedachte zich met een verhoging als hier voorgesteld verdraagt. Voor een juist oordeel is het van belang er op te wijzen, dat, hoewel de deelnemers thans als gezegd f 2,40 per totoformulier kunnen besteden, uit de jaarcijfers blijkt dat de gemiddelde inleg per deelnemer belangrijk beneden dat bedrag is gebleven. De volgende getallen kunnen dit illustreren:

<i>Gemiddelde inleg per deelnemer</i>				
1962/1963	1963/1964	1964/1965	1965/1966	1966/1967
f 1,19	f 1,15	f 1,28	f 1,36	f 1,34

Dit betekent, dat in de laatste jaren per deelnemer gemiddeld 4 à 5 kolommen van f 0,30 zijn ingevuld, waarbij overigens valt op te merken, dat althans een deel van de inleggers van week tot week zal wisselen. Zoals de zaken thans staan streeft de stichting De Nederlandse Sporttotalisator er naar de mogelijkheid te scheppen voor het invullen van 12 kolommen van f 0,45, hetgeen een totaalbedrag betekent van f 5,40 per deelnemer per prijsvraag. De ondergetekenden achten het minder juist zich aan voorspellingen te wagen omtrent de vraag of onder de nieuwe bepalingen per deelnemer een groter gemiddeld aantal ingevulde kolommen mag worden verwacht. Belangrijke verschuivingen zullen hier vermoedelijk echter niet optreden.

Ingevolge de huidige voorschriften kan deelneming aan sportprijsvragen slechts worden toegestaan aan hen, die door de stichting, welke de toto organiseert, als begunstiger zijn geregistreerd en die een door de stichting vast te stellen jaarlijks bedrag betalen (artikelen 16 en 17).

Aangezien de toto daardoor een enigszins exclusief karakter heeft, werkt het voorschrift remmend. De in de wet neergelegde registratie, die overigens niet kan worden gemist, omdat zij de mogelijkheid biedt toe te zien op de leeftijds grens voor de deelnemers en de totale inleg per deelnemer, vergt administratieve verwerking der gegevens en is daardoor tijdrovend.

De belanghebbende organisaties hebben daarom gepleit voor een inschrijving van de deelnemers eens in de vijf jaar tegen betaling van een laag bedrag per registratie (f 0,50 in plaats van f 1,50). Zij menen, dat een niet te onderschatten aantal personen door de bestaande wijze van jaarlijkse inschrijving wordt weerhouden van deelneming, terwijl naar hun opvatting kan worden verwacht, dat vele belangstellenden, die nu en dan hun geluk willen beproeven, tot deelneming zullen komen, wanneer de registratie verloopt op de soepele wijze, die nu beoogd wordt. De ondergetekenden hebben begrip voor de wensen, die op dit punt bij de organisaties leven en willen daaraan tegemoet komen door opneming van het voorstel tot wijziging van artikel 17, in die zin, dat in die bepaling een periodieke inschrijving wordt voorgeschreven. Het ligt in hun voornemen in de vergunning aan de stichting De Nationale Sporttotalisator te bepalen, dat de registratie eens in de vijf jaar dient te geschieden.

III. *Het aantal vervangende uitslagen*

Artikel 15, derde lid, der wet bepaalt, dat indien een of meer der aangekondigde sportwedstrijden op de bepaalde dag geen doorgang vinden, voor ten hoogste vijf der niet gespeelde wedstrijden een vervangende uitslag kan gelden, welke tevoren op grond van bestaande verwachtingen door een commissie van drie deskundigen wordt vastgesteld.

Hoewel deze bepaling enkele malen haar nut heeft bewezen, heeft het zich wel voorgedaan dat van een voetbalprogramma meer dan vijf wedstrijden niet konden worden gespeeld, terwijl het evenmin mogelijk bleek dat programma een week te verschuiven.

Wanneer een dergelijke situatie zich voordoet, voelen de organisatoren van de toto zich genooddacht de inlagen, die door het publiek zijn gedaan toe te voegen aan hetgeen de daaraan volgende week wordt ingelegd.

Blijkens de ervaringen van het bestuur van de stichting De Nationale Sporttotalisator heeft het publiek de neiging om in deze en dergelijke situaties bijzonder gevoelig te reageren. Zulks is mede een gevolg van de andere hierboven besproken obstakels, die de sporttoto in Nederland aankleven en welke als onnodig worden beschouwd. Niet zelden wordt bij de bovengeschetste gang van zaken restitutie geëist van de gedane inleg. Het bestuur van de toto voelt zich verplicht deze eis in te willigen, hetgeen een grote administratieve rompslomp met zich brengt.

De meest eenvoudige oplossing om uit de boven gereleveerde moeilijkheden te geraken, zal zijn de redactie van het derde lid van artikel 15 aldus te wijzigen, dat voor alle niet gespeelde

wedstrijden een vervangende uitslag kan gelden. Daarmede zal een regelmatig verloop van de voetbaltoto slechts kunnen worden bevorderd.

De ondergetekenden zijn overigens van mening, dat de praktijk een beperkt gebruik van de vervangende uitslagen te zien zal geven, omdat er veel aan is gelegen dat de wedstrijden, zo mogelijk, normaal doorgang kunnen vinden. Zij stellen derhalve voor artikel 15, derde lid, der wet dienovereenkomstig te wijzigen.

Slotopmerkingen

Terugkomende op de uitgangspunten, die bij het ontwerpen van de bestaande regeling tot leidraad hebben gediend, wijzen de ondergetekenden er nogmaals op, dat zij de kanalisatiegedachte niet hebben laten varen, maar bij de uitwerking daarvan enige meerdere soepelheid hebben willen betrachten. Zij vestigen er de aandacht op, dat met name de beperking van de hoofdprijs — zij het nu tot een bedrag van f 500 000,— — blijft bestaan. Zo blijft ook de inleg beperkt tot een bepaald maximum.

Voorts hebben zij ook bij de ten aanzien van de voetbaltoto belanghebbende organisaties begrip ontmoet voor de gedachte de leeftijds grens voor de deelnemers aan de toto op 18 jaar te handhaven.

Het percentage, beschikbaar voor de prijzen, wordt verhoogd, maar blijft niettemin binnen bepaalde grenzen, zonder dat de belangen, welke met het doel van de toto worden gediend, geschaad worden.

Immers, door het wegnemen van de bestaande drempels zal, naar voorzichtige ramingen uitwijzen, de opbrengst van de toto een zodanige stijging ondervinden, dat in het ongunstigste geval een zelfde bedrag als tot heden beschikbaar zal komen voor de instellingen, welke bij het bestaan van de voetbalprijsvragen gebaat zijn. Ook wordt de regeling van de registratie in het wetsvoorstel aanmerkelijk vereenvoudigd, maar de verplichting tot registratie blijft bestaan, terwijl het systeem der vervangende uitslagen een door de omstandigheden gerechtvaardigde verruiming ondergaat.

Ten slotte wijzen de ondergetekenden er nogmaals met nadruk op, dat het belang van de sport niet gediend zal zijn met het nemen van halve maatregelen. Zij hebben in het bovenstaande reeds beklemtoond, dat de belemmerende factoren voor de ontplooiing van de toto zo zeer in onderling verband staan, dat het nutteloos zal blijken slechts één of enkele der hindernissen weg te nemen. Een enkel voorbeeld moge dit verduidelijken. Wanneer alleen de hoofdprijs tot f 500 000,— zou worden verhoogd, terwijl het percentage beschikbaar voor de prijzen op 33 zou worden gehandhaafd, zou het prijzenpakket even weinig aantrekkelijk blijven als voorheen. Bij gebreke van een verantwoord prijzenschema en slechts een verhoogde maximum-hoofdprijs, zou het niet billijk zijn om van het publiek een inleg te vragen, welke hoger zou zijn dan f 0,30 per kolom. Daarmee zou de toto in onvoldoende mate aan aantrekkingskracht hebben gewonnen, zodat dan te verwachten valt, dat steeds minder geld beschikbaar zou kunnen worden gesteld voor de doelstellingen, welke met het houden der sportprijsvragen worden beoogd, nl. de belangen van de sport en van een aantal onmisbare maatschappelijke instellingen in Nederland.

Artikelsgewijze toelichting

Na de toelichting in het algemene gedeelte, waarin reeds een aantal bepalingen is behandeld, behoeven nog slechts enkele artikelen nadere bespreking.

Artikel I, A, onder 1. Zoals nader wordt uiteengezet in het algemeen gedeelte van de toelichting, vinden de loten van buitenlandse loterijen, waaraan als regel maximum prijzen van DM 500 000,— verbonden zijn, gretig aftrek in ons land. De Nederlandse economie, de sporttoto en de staatsloterij ondervinden groot nadeel van deze concurrentie. Wanneer wordt

tegemeetgekomen aan de aandrang van de stichting De Nationale Sporttotalisator en van de daarbij geïnteresseerde organisaties om ook in Nederland het uitloven van een hogere hoofdprijs dan f 100 000,— na aftrek van belasting toe te staan, kan de staatsloterij niet achterblijven. Ook deze instelling zal er, meer dan tot dusver mogelijk is gebleken, toe moeten kunnen bijdragen, dat de buitenlandse loterijen worden teruggedrongen. Als men ziet, dat een som, die geschat wordt op ongeveer de helft van hetgeen er in de staatsloterij omgaat, jaarlijks naar buitenlandse loterijen verdwijnt, is het duidelijk, dat het van ouds „magische” bedrag van een ton veel van zijn aantrekkingskracht verloren heeft.

De f 100 000,— die de staatsloterij meer dan twee eeuwen geleden reeds als hoofdprijs uitloofde, zou omgerekend in guldens van nu nog heel wat hoger uitkomen dan het thans voorgestelde maximum van f 500 000,—.

Artikel I, A, onder 2. Gezien het betrekkelijk geringe overschot, dat elke serie van de staatsloterij oplevert, is een verhoging van de hoofdprijs zonder verhoging van de inleg niet mogelijk, tenzij men ertoe zou overgaan de kleinere prijzen, zowel in aantal als in bedragen, sterk te beperken. Dit is met het oog op het gematigde karakter van de staatsloterij niet gewenst en zou bij het merendeel van de spelers ook niet in goede aarde vallen.

De verhoging van de inleg en het uitloven van een hoofdprijs hoger dan f 100 000,— zullen een herziening nodig maken van het prijzenschema zoals dat thans krachtens het zevende lid van artikel 9 door de Minister van Financiën is vastgesteld. Overwogen wordt het prijzenpakket, dat ingevolge artikel 8 tenminste 66½ pct. van de door de deelnemers betaalde sommen moet bedragen doch thans ruim 81 pct. groot is, enigszins te verlagen. Het huidige percentage wijkt onnodig veel af van wat bij andere loterijen en ook bij de buitenlandse staatsloterijen gebruikelijk is. Een betrekkelijk geringe verlaging van het percentage zal tezamen met de verhoging van de koopprijs van de loten reeds leiden tot een relatief grote vermeerdering van de opbrengst van de staatsloterij.

Artikel I, C. Van de gelegenheid, dat deze wet moet worden gewijzigd, kan worden gebruik gemaakt om, overeenkomstig de huidige taakindeling der departementen, in plaats van de Minister van Onderwijs, Kunsten en Wetenschappen, de Minister van Cultuur, Recreatie en Maatschappelijk Werk te vermelden.

Artikel I, D en I, G, onder a. Uit de cijferopstelling, onder I, B, in het algemeen gedeelte van deze memorie is reeds gebleken, dat bij de voorgestelde verdeling van de opbrengst een groter gedeelte daarvan wordt aangewend om de exploitatiekosten van de toto te dekken, hetgeen tot gevolg heeft dat de registratie goedkoper kan worden. De wijziging van artikel 17 houdt hiermede verband.

De gelden die door het betalen van de registratie binnenvallen zullen nu slechts worden aangewend voor het te vormen reservefonds. Aangezien dient te worden voorkomen, dat de besteding van de gelden uit het reservefonds niet op verantwoorde wijze zou geschieden, wordt artikel 21, tweede lid, onder a, op de voorgestelde wijze aangevuld.

De vergunning tot het aanleggen en houden van sportprijsvragen zal nader aangeven hoe de gelden kunnen worden besteed.

Artikel I, E en G (artikel 21, tweede lid, onder b). Zoals in het algemeen gedeelte reeds is aangegeven, biedt artikel 21, tweede lid, onder c, de basis van de regeling van de inleg bij de vergunning tot het aanleggen en houden van sportprijsvragen. Daardoor zou het bepaalde in artikel 18 kunnen vervallen. De ondergetekenden achten het evenwel gewenst het vereiste dat een deelnemer slechts met één deelnemingsbewijs naar de prijzen mag dingen met zoveel woorden in de wet te regelen. Hiertoe strekt het nieuw voorgestelde artikel 18.

Artikel 21, tweede lid, onder b, bepaalt dat de voorschriften, verbonden aan de vergunning tot het organiseren van sportprijsvragen betrekking hebben op het aantal te houden prijsvragen, met dien verstande dat het aantal als regel ten hoogste één per week en in elk geval niet meer dan 52 per jaar zal bedragen.

De stichting De Nationale Sporttotalisator heeft verzocht het vereiste, dat het aantal te houden prijsvragen niet meer dan 52 per jaar zal bedragen, te laten vervallen, aangezien men bij de samenstelling van het programma dan meer vrijheid van handelen heeft.

Blijkens de inlichtingen, verkregen van de belanghebbende organisaties, is het niet aannemelijk dat het aantal van 52 sportprijsvragen per jaar excessief zal worden overschreden. Derhalve stellen de ondergetekenden voor om in de wet slechts te bepalen, dat in de vergunning aan de stichting De Nationale Sporttotalisator voorschriften worden opgenomen met betrekking tot het aantal te houden prijsvragen.

De desbetreffende bepaling in de vergunning kan dan worden aangepast aan hetgeen in de praktijk het meest gewenst voorkomt.

De Minister van Justitie,

C. H. F. POLAK.

De Staatssecretaris van Financiën,

F. H. M. GRAPPERHAUS.

De Minister van Cultuur, Recreatie en Maatschappelijk Werk,

M. KLOMPÉ.

